

troer ikke, at der vil fødes nogen ny Aand, eller at Aanden vil styrkes ved et saadant Lovforslag; men derimod nok, at det vil tjene til at fjerne forskjellige Ulemper, der nu kunne finde Sted, f. Ex. den, at man langveis fra søger, uden nøiere at kjende Forholdene, hen til et nyt Sted, og hvor man da, efterat være kommen derhen, aldeles ikke finder sig tilrette. Forsaavidt derimod denne Indstillingsret af disse 3 — jeg vilde forøvrigt ansee det for rigtig, at Indstillingen skete med Hs. Majestæts Approbation — skulde gaae over til Sogneforstanderskaberne, hvilket blev fremsat af den ærede Taler her fraas overfor mig (Høgsbro), saa vilde dette Forslag derved komme til at antage en heel anden og mere vidtgaende Charakter, idet den store Indflydelse, Hans Majestæt nu udøver paa disse Embeders Besættelse over hele Landet, derved saa at sige aldeles vilde gaae tabt, og det vilde vistnok være ikke lidet betænkeligt i den monarkiske Interesse at gjøre en saadan Forandring som den foreslaede. Forsaavidt den samme ærede Taler ikke blev staaende derved, men gif videre og meente, at man ikke alene skulde sørge for, at Majoriteten, men ogsaa Minoriteten fik en Præst efter sit Dnske, da maa jeg sige, at jeg ganske vist troer, at en saadan Ordning af Sagen vilde i Praxis frembyde overordentlig store Vanskeligheder. Det er jo en Betingelse for ethvert Samsund, at Alle rette og lempe sig efter hverandre, at den Enkelte ikke kan sætte sin Villie igjennem, men maa underkaste og bøie sig for Majoritetens Mening. Den ærede Taler, der fremskom med dette vidtgaende Forslag, vilde efter min Opfattelse ikke engang kunne blive staaende ved Forslaget om 2 Præster, han maatte gaae endnu videre. Efter hans Mening skulde Sogneforstanderskaberne have Indstillingsret, men, naar nu Fleertallet af Menighedsmedlemmerne ikke ønskede En af de Tre, der vare

blevne indstillede, saa var det dog urimeligt at give Mindretallet Ret til at vælge en Præst, medens derimod Fleertallet ikke havde en saadan, fordi det ikke ønskede Noget af de Tre, som Sogneforstanderskabet indstillede, men derimod en Fjerde, som ikke var indstillet. Jeg vil ikke tale om, at det paa ingen Maade er Tilfældet, hvad den ærede Rigsdagsmand maa vide af Erfaring her fra denne Sal, at der kun skulde være Tale om eet Mindretal; der kan tænkes 3, 4, 5 Mindretal, og der synes da ikke at være nogen Grund, hvorfor det ene Mindretal skulde have mindre Rettighed end det andet. Jeg troer virkelig, at, naar man vil gaae i den Retning, som den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 5te Valgtreds (Høgsbro) antydede, saa vil det komme til en complet Opløsning af det hele Forhold, en Opløsning, som jeg ikke troer finder Sted selv der, hvor man har den allerfrieeste Udvikling; selv f. Ex. i de amerikanske Menigheder undgaaer man dette, idet man gaaer ud fra den Grundregel, at en Betingelse for et Samsunds Bestaaen er den, at det underkaster sig de Love og Bestemmelser, som ere givne af Fleertallet, da der ellers indtræder den fuldstændigste Opløsning af Samsundet. Jeg vil ikke nægte, at der ogsaa kan være et skønsomt Hensyn at tage til Minoriteterne; Regjeringen tager vist ogsaa ofte ved Besættelse et saadant Hensyn, og det er maaskee Noget, der kan fremtræde som en betydelig Indvending mod det foreliggende Forslag, at, naar under et kraftigere udviklet Liv Menighederne tænkes sondrede i to forskjellige Leire, da vil det, naar Præsterne ikke vælges paa den her foreslaede Maade, lettere være muligt for Regjeringen at udøve en mæglende Indflydelse ved Indstillingen af den Personlighed, der besiktes til at være vedkommende Menigheds Præst.